

Dette års støttebevismotiv

- af Lorenz Asmussen

Igen er det Harald Slott-Møller, der har tegnet afstemningsplakaten, som vi trykker på årets støttebevis. Plakaten blev kun anvendt i 2. afstemningszone. Tilsyneladende virker plakaten neutral. Teksten "Keiner kann sehen wie Du stimmst" hentyder til, at afstemningen er hemmelig, hvilket betyder, at ingen skal tage hensyn til evt. pression. Derfor blev plakaten opfattet som en særlig opfordring til at stemme dansk, idet den fra tysk side blev opfattet som et dansk forsøg på at påvirke vælgerne i en for Tyskland meget vanskelig situation efter nederlaget i 1. verdenskrig, med deraf følgende vanskelige sociale og økonomiske forhold.

Genforenings- og Grænsemuseets bestyrelse

Fhv. viceskoleinsp. Kaj G. Nielsen, (formand)
tlf. 2283-1879

Tømrermester Klaus Astrup (næstformand)
tlf. 2014-0552 - 7552-9052

Fhv. skoleinspektør Frank Smits, (kasserer)
tlf. 7456-2363 - 2184-6108

Gårdejer Peder Graasbøll,
tlf. 7456-6188 - 2028-6188

Fhv. Kontorbestyrer Knud-Erik Dinesen
tlf. 7557-4567 - 2945-7567

IT- konsulent Kristian Langborg-Hansen:
tlf. 5192-2722

Advokat Peter Giødesen, tlf. 7552-0400

Kommunens repræsentant:
Oluf Lykke Nielsen - tlf. 7456-0606

Suppleanter:

Advokat Jonas Thygesen, (bibliotekar og arkivar) tlf. 2159-0370

Chauffør Christian Ramussen,
tlf. 4028-9006

Koldingvej 52, Postboks 58, 6070 Christiansfeld - tlf. 7557-3003

e-mail: info@genforeningsmuseum.dk — www.genforeningsmuseum.dk

Nyhedsbrev - udgivet af Genforenings- og Grænsemuseums Fonden - Januar - 2013

Redaktion & layout: Kaj G. Nielsen

Foto: Brith Langborg-Hansen - Kristian Langborg-Hansen - Jørgen Ibenfeldt - Kaj G. Nielsen

JANUAR 2013

Nyhedsbrev Genforenings- og Grænsemuseet

Protektor: H.E. Ingolf, Greve af Rosenborg

Lidt af hvert - frem og tilbage over årsskiftet...

Den største udfordring i 2012 var den indvendige **museumsrenovering**, som startede den 20. februar og varede frem til 1. april, hvor genetableringen af den ældste afdeling blev afsluttet og den udvendige renovering kunne påbegyndes. På grund af vores egen indsats ved nedbrydning m.v. kunne vi holde udgiften nede på i alt 145.000 kr. - hvortil Kolding Kommune gav et tilskud på 125.000 kr.

Nedbrydning af de gamle indervægge

Kolding Kommunes tilflyttere kan på turistbureauerne i Kolding - på Akseltorv og i Kolding Storcenter - og Christiansfeld hente en "velkomstpakke". Velkomstpakken til tilflytterne indeholder også et tilbud fra Genforenings- og Grænsemuseet om **gratis entré til museet**.

Kongealléen blev den 4. maj 2004 tilplantet. Alle træer blev plantet i hjemkommunens egen jord - næsten lige uden for museets vinduer. 271 lindetræer - 1 træ pr. kommune i Danmark - samt derudover - omkring Kongestenen - 14 træer - et træ for hvert amt i Danmark. Selve alléen er allerede blevet "historisk" efter den seneste kommunesammenlægning. Mange af de gæster, som besøger museet spørger, hvor træet fra netop deres kommune er plantet - og det kan være svært at forklare, selvom museet har en oversigt over de plantede træer. **Museets bestyrelse vil arbejde for, at der kan ske en synliggørelse af "træernes hjemkommuner"** - f.eks. ved en nummerering af træerne - med tilhørende nummeroversigt opsat ved Genforenings- og Grænsemuseet. **Bestyrelsen vil også arbejde for, at de få udgåede træer bliver behørigt genplantet.**

Fra bånd til disk - "En skildring fra Genforeningen" - om at være barn lige på grænsen mellem Danmark og Tyskland ved Høkkelbjerg - fortalt af afdøde gårdejer Th. Faaborg - er blevet digitaliseret og kan igen købes på museet. Nu på en CD-skive. Siden 1995 har museet solgt 500 bånd med interviewet.

I 2015 og 2016 har politikerne i Kolding Kommunes budget afsat 140.000 kr. i hvert af de to år til konservering af museets museumsgenstande. Det er en kærkommen udmelding vi her har fået, idet vi har flere bevaringsværdige effekter, som trænger til en kærlig hånd.

Vi har fået Nordisk Films tilladelse til at vise et 7 minutters klip for museets gæster fra vi-

deoserien **Danskernes egen Historie** - om Genforeningen.

En meget fornem gestus fra forfatteren Aage Emil Hansen: Alle rettigheder til bogen ”Kongeåen - Told- og Statsgrænse 1864 – 1920” af **Aage Emil Hansen** er med gyldighed fra 2.11.2012 blevet overdraget til Genforenings- og Grænsemuseet af forfatteren, fhv. tolder Aage Emil Hansen. Bestyrelsen vil arbejde for et snarligt genoptryk. Måske i 2014 i forbindelse med 150-året for nederlaget ved Dybbøl i 1864.

Ændringer i bestyrelsen: Jens Jørgen Madsen har valgt at stoppe i museets bestyrelse, som derefter har fået følgende sammensætning: Klaus Astrup: Næstformand – Kristian Langborg-Hansen (suppleant) indtrådt som bestyrelsesmedlem – Jonas Thygesen (suppleant): Arkivar og bibliotekar. Ny suppleant: Christian Rasmussen, Anslet.

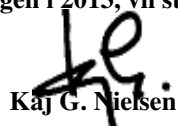
Genforeningskirken - Tyrstrup Kirke - fylder 150 år i 2013. Det var her Christian den X deltog i en mindegudstjeneste efter ridtet over den slettede grænse. **Museet har en minudstilling om kirken klar til den nye sæson.**

Ved en kustodes mellemkomst har museet fået lovning på, at kunne modtage **Flensborg Avis gratis** på museet i de tre sommeråbningsmåneder i 2013.

Som en flot finale på museumsåret fik vi forleden tilsagn om en pengegave til museet på 25.000 kr. fra Berdiin Olsen Fond.

Vi har meget at være glade og taknemmelige for. Ikke mindst for den store støtte og bevågenhed vi har hos rigtig mange mennesker, som glædes ved mødet med vores lille museum og flokken af trofaste frivillige.

Jeg vil derfor - på vegne af alle museumsfrivillige ved Genforenings- og Grænsemuseet - herunder også bestyrelsen - gerne sende alle museets venner og støttemedlemmer en stor og varm hilsen med TAK for den støtte, som De - hver især - har ydet museet i 2012. Vi håber, at De igen i 2013, vil støtte os.

Kaj G. Nielsen

Formand for Genforenings- og Grænsemuseums Fonden

KLASSISKE ITALIENSKE BILER MØDTES

Lørdag den 2. juni var parkeringspladsen ved Genforenings- og Grænsemuseet ved Christiansfeld fyldt med knap 20 flotte gamle Fiat 500-biler. Det var **Fiat 500 Klub Danmark**, der som del af deres årlige træf, lagde vejen forbi museet. Træffet havde deltagere fra hele landet. Mange mødte op for at beundre de flotte køretøjer.

Mediebalkon blev indviet – 10.2.2012

Små hundrede gæster fandt den 10. februar vej til Genforenings- og Grænsemuseets indvielse af den nye mediebalkon. Bestyrelsesmedlemmer og museumsvenner har selv bygget og indrettet balkonen. Selve byggeriet af balkonen var anført af bestyrelsesmedlemmerne Klaus Astrup og Jens Jørgen Madsen. Økonomisk blev projektet båret af midler fra flere gavmilde sponsorer.

H.E. Ingolf, Greve af Rosenborg indviede balkonen ved at klippe den røde snor. Greveparret, borgmester Jørn Pedersen og fungerende Kulturudvalgsformand Bent Bechmann blev indviet i håndbibliotekets og søgemaskinens muligheder af henholdsvis Jonas Thygesen (bibliotekar på museet) og Kristian Langborg-Hansen (museets it-kyndige). Alle dagens gæster blev budt på en forfriskning, som var sponseret af bryggeriet Fuglsang, Haderslev og Honningkagehuset i Christiansfeld. Fungerende Kulturudvalgsformand Bent Bechmann holdt en veloplagt og munter festtale for byggeriet og filialdirektør Merete Christensen, Danske Bank i Christiansfeld overrakte på to fondes vegne 7.000 kr. til museet.

Se mere på museets hjemmeside:

<http://www.genforeningsmuseet.dk/mediebalkon-blev-indviet-10-2-2012/>

Museets gæstepc'er startes af H.E. Ingolf, Greve af Rosenborg

Museet med i radioens julekalender

Søndag den 9. december var der mulighed for et gratis museumsbesøg fra kl. 10 – 17 på Genforenings- og Grænsemuseet. Oven i købet med flere sjove aktiviteter....

Julemanden - alias kustode Per Wive - passede museet sammen med repræsentanter fra bestyrelsen - og kl. 11 og kl. 14.30 læste julemanden højt af Peters Jul for juleartige børn. Der var også en gratis gættekonkurrence med sjove præmier og hos et par kreative ”værksteder” kunne man købe julegaverne.

Lidt over kl. otte om morgenen den 9.12. kunne man i radioen høre P4 Trekantens niende julekalenderafsnit om nisserne Slem og Uartig, som befandt sig et eller andet sted på Genforenings- og Grænsemuseet. – De blev eftersøgt af hr. Skovmose og frk. Fnug i morgenjulekalenderudsendelsen... 1.klasse fra Christiansfeld

skole har tidligere på året været på besøg på museet for at blive inspireret til at lave forslag til en julekalenderlæge – og en af elevernes tegninger blev brugt som kalenderlæge til netop denne søndag. De øvrige meget fine kalenderlægeforslag, kan man se udstillet på museet. **Se mere på museets hjemmeside:** <http://www.genforeningsmuseet.dk/genforenings-og-graensemuseet-med-i-p4-trekantens-julekalender/>

Elektronisk nyhedsformidling:

Til de af vore medlemmer, som har e-mail, kan vi tilbyde at tilsende smånyheder om museet i løbet af året. Send blot Deres e-mailadresse til: info@genforeningsmuseet.dk - eller tilmeld Dem på museets hjemmeside

STØTTEMEDLEMSSKAB i 2013?

Støttemedlemsskab for PRIVATE:

Et støttemedlemsskab tegnes kun for 1 år ad gangen. For **150 kr.** får man tilsendt museets flotte støttebevis. Desuden får man gratis adgang på museet i hele 2013. Og endelig støtter man mindet om dette væsentlige afsnit i Danmarkshistorien.

Støttemedlemsskab for VIRKSOMHEDER:

Som noget nyt tilbyder vi, at virksomheder - små eller store - f.eks. alternativt kan vælge at købe et firma-støttebevis til **1000 kr.** For dette beløb får virksomheden et støttebevis - og muligheden for i løbet af sæsonen - efter eget valg - at tage virksomhedens medarbejdere (max. 75 personer) gratis med på museumsbesøg på Genforenings- og Grænsemuseet incl. foredrag - og evt. film - i forbindelse med f.eks. en personaleudflugt eller lignende. Ønskes denne mulighed IKKE, vil tegning af et normalt støttemedlemsskab naturligvis glæde os.

"Fuldt hus" ved Kræmmermarkedet

Kræmmermarked på museets P-plads

Antallet af kræmmere - i alt 38 - sprængte helt forventninger og rammer for museets arbejdende bestyrelsesmedlemmer. På et tidspunkt måtte to ikke-tilmeldte kræmmere vente på naboparkeringspladsen, indtil det lykkedes at finde en ledig plads til dem.

Ved den nordre indkørsel til kræmmermarkedet var der en blanding af velduftende grillpølser og Harmonikabanditernes musik. De

fire musikanter fyldte dagen med deres gode og glade harmonikaspil, som trods et par regnbyger, smittede af på såvel kræmmere som købere.

Ved dagens afsluttende snak med kræmmerne stod det klart, at det havde været en succes. Så nu er det nagelfast: Genforenings- og Grænsemuseets Bagage- Trailer- og Kræmmermarked var en succes - og er kommet for at blive..... **I 2013 er der marked lørdag den 3. august. Stadepladser kan allerede nu bestilles på info@genforeningsmuseet.dk**

Det historiske Løb - den 10.6.2012

Vejret var ikke særlig venligsindet overfor arrangørerne denne regntunge søndag morgen, hvor alle havde glædet sig til premieren på "Det historiske løb" - som også gerne måtte gennemføres i spadseretempo - med hund og barnevogn. Men trods det dårlige vejr, var alle klar til en gentagelse i 2013. Denne gang også med tidtagning og gode præmier. Det må læserne meget gerne videreformidle til løbeinteresserede venner og bekendte. **Læs evt. mere her: [http://www.genforeningsmuseet.dk/regnvadt-1% c3% b8b/](http://www.genforeningsmuseet.dk/regnvadt-1%c3%b8b/)**

KONGE-EGEN

Året er 1940. Danmark er besat. På Aller skole besluttede lærere og børn at markere danskheden ved at plante et træ for **Kong Christian den X, som jo altid har været "sønderjydernes konge"**. Herom vidner bl.a. den udstilling om kongen, som kan ses på Genforenings- og Grænsemuseet.

Nogle af skolens større drenge fik lov til at hente et passende stort og flot egetræ nede i skoven. Træet blev plantet på kongens 70-års fødselsdag den 26. september 1940 - og det foregik således:

Om morgenen mødtes alle elever og lærere i skolegården. Flaget blev hejst og de fremmødte sang første vers af "Vift stolt på Kodans bølge" - efterfulgt af tre hurra-råb.

Derefter gik alle på række og geled - elever og lærere - ned til Aller by - svingede til højre på den nye vej mod Christiansfeld. Cirka 500 meter gik de, før mindepladsen blev nået. Humøret var højt og man sang danske sange. Spaden og det nye egetræ var læsset på en trækvogn, som skolens to ældste drenge trak. Lille Christian Thomsen (senere karetmager i Aller) fik lov til at køre med.

Vel ankommet til mindepladsen stillede børnene op i rundkreds og en af de store drenge gravede hullet til træet. Der blev lagt en forseglet flaske ned i hullet. I flasken var lagt et brev med en beskrivelse af baggrunden for plantningen. Alt imens jorden blev stampet om træet, sang man bl.a. "Kong Kristian stod ved højen mast", "I alle de riger og lande" m.fl. Derefter tilbage til skolen, hvor der i dagens anledning blev serveret konditorkager og sodavand. Resten af dagen fridag. Kongen havde jo fødselsdag.

I mange år efter var det tradition at samles ved egen den 26.09 for at mindes.

Mange medbragte flotte hjemmelavede rød-hvide buketter og så blev der sunget igen. Masser af danske sange. Det var en stor dag for de små.

Årene gik og træet blev skjult af andre træer og gik næsten i glemmebogen, men i 2000 var der nogle tidligere elever og andre af byens beboere - blandt andet førnævnte Chr. Thomsen - som kunne huske begivenheden og så blev der lavet en forening til bevarelse af stedet. Træerne omkring egetræet blev fældet og til syne kom en hæk og græsplæne. Græs og hæk blev i tiden efter slået og klippet jævnligt og der sattes en lille mindesten

med kongens fødselsdato og hvem, der har plantet træet. Også en "eftertænkningsskilt" er der nu sat op. Foreningen optager gerne nye medlemmer, så alle kan hjælpe med at holde stedet pænt og ordentligt. Man mødes hvert år den 26.9. og der er naturligvis mødepligt for foreningens medlemmer. Her mindes man Kongen, Fædrelandet og initiativtagerne. Traditionen byder, at der trakteres med stegt flæsk og persille sovs og passende drikkevarer. Mindestedet med Kongeegen et smukt lille område,

Konge-egen ved Aller

som alt for mange desværre bare haster forbi, når de passerer stedet på Allervej.

Kilde: Peder Graasbøll, Meng

PÅ LORENZENS GÅRD I BALLUM (se også KUSTODEUDFLUGTEN side 8):

DEN RØDE KJOLE

Cathrine Lorenzen*) havde denne kjole på, da Kong Christian den X red ind i Haderslev ved Genforeningen den 10. juli 1920, hvor hun modtog kongens håndtryk. Hun havde den også på i Åbenrå og på Dybbøl den 11. juli 1920. Den 19. juli 1920 var Kongen på besøg i Ballum hvor Cathrine igen havde kjolen på. Han sagde til hende: "Vi har nok hilst på hinanden før, ikke sandt?"

Cathrine Lorenzen var 17 år dengang og syntes kjolen havde "en strålende glans" på baggrund af de historiske begivenheder. Den er lavet af et stof hendes mor fik farvet til et flag, da deres første flag var gået til i blæsten.

Det første flag var fra 1864 og hang i den gamle gård indtil 1914, hvor det blev gravet ned. I 1918 ved krigsafslutningen blev det gravet op igen og brugt ved afstemningen i 1920, hvor stormen sled det op. Det stof, som kjolen er lavet af, blev så indfarvet til et nyt flag. Familien fik dog foræret et nyt flag fra venner i Danmark og derfor blev stoffet i stedet for brugt til at sy en "genforeningskjole" af.

*) Cathrine var datter af Hans og Hansigne Lorenzen.

Hans Lorenzen var født i 1862 i Stubbæk og kom til Ballum sogn i 1884 som andenlærer ved Bådsbøl skole. Fra 1890-1909 førstelærer ved samme skole, hvorefter han blev afskediget af den preussiske stat på grund af sit stærke danske sindelag.

Hansigne Lorenzen Født i 1870 blev i 1890 gift med Hans Lorenzen. I ægteskabet kom 5 børn. I 1905 debuterede hun som forfatterinde under pseudonymet Sven Tange med bogen "Der kæmper et folk". Senere fulgte en række romaner og digtsamlinger, der alle stærkt bidrog til at hævde dansk sprog og kultur syd for Kongeåen i udlæn-

Anke Spoorendonk (Slesvig-Holstens justits-, kultur- og europaminister) viser stolt sin families røde kjole frem

4

Dette Nyhedsbrev er udsendt med støtte af

toptrykgrafisk

Buskmosevej, DK 6300 Gråsten, tlf. 7465-0101

KUSTODEUDFLUGTEN 2012

gik i år til **Haderslev Kasernes museum**, hvor tidligere velfærdsofficer, kaptajn Helge Moosmann, er en ildsjæl, når det gælder museet på Haderslev Kaserne. Den nu 81-årige

kaptajn Moosmann er den utrættelige **ophavsmand** til - **leder** af - og **guide** på - museet.

Vi så bl.a. Hertugstuen (regimental historie) - Slesvigstuen (Hertugdømmerne) - Kronborgstuen (om tiden omkring/efter 1920) - Haderslevstuen (om nye missioner udsendt fra Haderslev) og endelig 9.-aprilstuen.

Frokosten blev indtaget på Den gamle Grænssekro i Rosenkrantz (Tyskland), hvor vi smagte stedets speci-

altet - kalkunkølle med tilbehør og fadøl fra det lokale bryggeri i Flensborg - inden turen gik til **Lorenzens gård i Ballum** (se artikel om den røde kjole andetsteds i Nyhedsbrevet). Lorenzens gård er en historisk vadehavsgård bevaret som museumsgård af familien. Gården emmer fortsat af historie(n) - med stuer, der er møbleret som dengang og et oldebarn, som bor på gården, viste rundt!

Inden hjemturen startede, drak vi eftermiddagskaffen med den smukke udsigt over Vadehavet mod Rømø og Sild. Som bonusoplevelse besøgte vi Ballum kirkegård. Her finder man en slidt gravsten, der er rejst over en skæbne, som har inspireret bl.a. Karen Blixen til at skrive en novelle om marken Sorg Agre.

Stor tak til Honningkagebageriet i Christiansfeld for lækre rundstykker til morgenkaffen og til familien Astrup for lækker hjemmebak til eftermiddagskaffen.

Der lyttes til Herle Lorenzens fortælling

Helge Moosmann fortæller begejstret om sit museum

Åbningstider 2013:

1. juni - 31. august 2013.

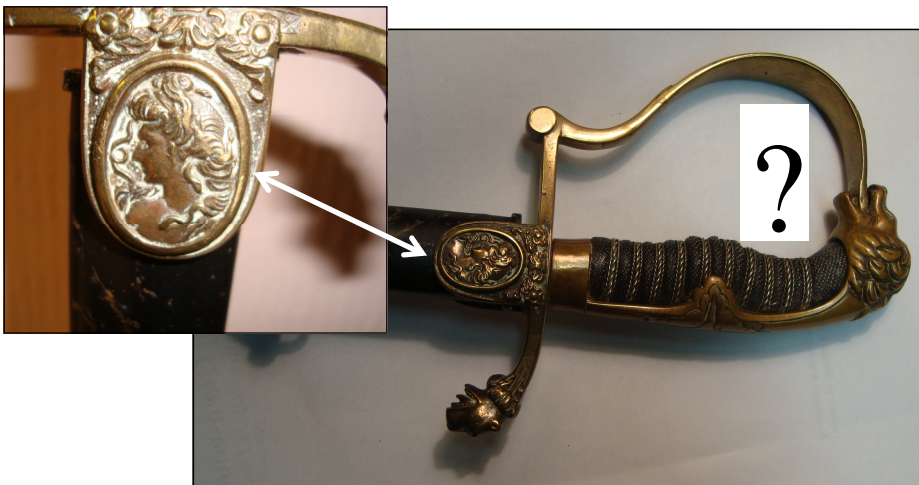
Daglig (undt. mandag) kl. 10 - 17

Desuden åbent i påske- og efterårsferien og alle week-ends i september

Støttemedlemmer - gratis adgang

Ved ADRESSEÆNDRING:
Husk venligst ved adresseskift at sende Deres adresseændring til Genforenings- og Grænsemuseet. På forhånd tak.

9

Unik gave til museet

Vi modtager næsten ugentligt flotte, flotte gaver til museet.

En ganske unik gave har vi i 2012 fået fra et trofast støttemedlem i Ringkøbing.

Gaven er en flot, pompøs træramme med mange symbolske billedudskæringer og en messingplakette i bunden, med følgende tekst: "A Monsieur Paul Claudel – Hommage de la Marseillaise" (Frit oversat: Til hr. Paul Claudel – Besætningen på la Marseillaise). Rammen indrammer et lille maleri af det franske orlogsfartøj "La Marseillaise". Vi gætter på, at skibet er forevigt på Flensborg fjord – set fra en slugt på den danske side. Franske soldater blev nemlig sejlet til Flensborg af orlogsskibet – og med om bord var Paul Claudel.

Paul Claudel var Frankrigs repræsentant i Commission Internationale de Surveillance du Plebiscite Slesvig (CIS) som blev nedsat efter afslutningen af 1. Verdenskrig med det formål at gennemføre en folkeafstemning om områdets fremtidige tilhørsforhold til enten Danmark eller Tyskland. Kommissionen blev nedsat i henhold til Versailles-traktaten – altså fredstraktaten mellem 1. Verdenskrigs sejrherer og Tyskland.

Paul Claudel og de øvrige kommissionsmedlemmer blev også forevigt på et maleri af maleren Harald Slott-Møller i 1922. De 5 forstudier til maleriet – og kommissionsmedlemmernes dørskilte (udlånt fra Museet på Koldinghus) fra hovedkvarteret i Flensborg, kan også ses på Genforenings- og Grænsemuseet.

Værsgod! Mogens Tvermoes afleverer den unikke gave.....

dighedstidens sidste svære år.

Hansigne Lorenzen arbejdede på at redde prikkebrev og kniplinger fra at gå til Berlin i tiden før 1920 samt på, med støtte fra kvindekredse i Danmark, at genoplive "De Tønderske kniplinger".

129 tilhørere strømmede til en glad aften:

BORGMESTERDYST

Der blev grinet, jublet, lyttet, gættet, diskuteret, drillet, smilet "indad", gættet rigtigt, og joke't med lune bemærkninger i en god ånd – men også ind imellem "passet", delt point ud – hele og halve – og panelet havde tilhørerne helt i deres hule hænder i alle 2 x 45 minutter, mens der blev spurgt, tænkt og svaret.

Panelet, der tænkes på, er naturligvis quizpanelet i den venskabelige Borgmesterdyt bestående af borgmester Jørn Pedersen, Kolding, museumsinspektør Axel Johnsen fra Museet på Koldinghus, borgmester Jens Chr. Gjesing, Haderslev og museumsinspektør Lennart Madsen, Haderslev Museum.

Det var en herlig tvekamp, hvor danmarkshistorien – 1848 - 1920 – blev sat under lup – med en skæv og gemytlig indgangsvinkel med quizmaster Frode Munksgaard som den enevældige dommer, der suverænt bestemte om svarene var rigtige.

Et arrangement, museumsbestyrelsen havde set frem til i lang tid. En helt anderledes og hyggelig kulturoplevelse – end det, vi som museum normalt står for. Spørgsmålene blev vendt og drejet og de eftertænksomme miner var mange.

Undervejs i programmet blev der naturligvis også sunget og spillet festligt akkompagneret af komponist og pianist Bente Ibenfeldt.

Betal støttebeviset 150,- kr. NEMT, HURTIGT og BILLIGT via NETBANK:

Overfør beløbet fra bank til museets gironr.:

Bankens reg. nr.: 9743 - og kontonr.: 0622834

Betal indbetalingskort - udfyld med kodelinie og kontonr.:

Kodelinie +01 og kontonr. 0622834

Vær altid sikker på, at navn og adresse sendes med indbetalingen

5

Så er duellen i gang....

Museets protektorpar nød den gode stemning

Spændende effekter bæres ind til panelet....

kontrafej og inskriptionen 1940.

Frode Munksgaard har i mange år været samler af effekter, som vedrører Christian den X. Skeen hidrører fra Frode Munksgaards Christian d. X-samling, som siden 1998 har været udlånt til museet. Og så kom **OVERRASKELSEN!**

Frode Munksgaard kundgjorde, at han ville **forære** den udlånte samling til Genforenings- og Grænsemuseets quiz-aften af, var det med et sidste spørgsmål, som relaterede til en fremvist sølvske med Kong Christian den X's

Jørn Pedersen
og Axel Johnsen

Jens Chr. Gjesing
og Lennart Madsen

Da Frode Munksgaard fløjtede Genforenings- og Grænsemuseets quiz-aften af, var det med et sidste spørgsmål, som relaterede til en fremvist sølvske med Kong Christian den X's

STOR TAK

til Borgmesterdystens aktører og sponsorer - men især retter vi en stor tak til Frode Munksgaard, vores dygtige quiz-master, for indsatsen - og de rigtig mange timer, han har brugt både solo - og sammen med os. Som eneste betingelse for at lege med, uden honorar, ønskede Frode Munksgaard, at der skulle være et pænt overskud til museet efterfølgende. Det har vi fået. Og mere til. Både i kroner og ører - men sandelig også i PR. Dertil en herlig aften. Vi har aldrig et øjeblik været i tvivl om, at Frode Munksgaard - sammen med de 2 borgmestre og 2 museumsinspektører - kunne og ville levere varen.

Tak for en aften, vi vil huske længe.

GÅDEN ER LØST!

Utallige gange er vi blevet spurgt om, hvem manden var - ham med bowleren, som på flere billeder ses ved siden af Christian d. X og den hvide hest ved Frederikshøj? I vores vildfarelse har vi alle dage ment - og fortalt - at det såmænd var Gårdejer P. Refshauge, som skulle byde Christian d. X velkommen til Sønderjylland/Nordslesvig. Men det er ikke rigtigt. En museumsven og støttemedlem fra Værløse har ved et dybdgående og arbejdskrævende detektivarbejde fundet ud af - og ført bevis for - at herren med bowleren var **formand for Taps Sogneråd, gårdejer Johannes Petersen Johansen, Dalhavegård. (1869-1936).**

Frode Munksgaard

?

Hvem kan hjælpe med oplysninger?

Vi har netop modtaget en hjelm/pikkelhue - og en sabel. Kan nogen af vore læsere fortælle os noget om effekterne, som er afbildet her, så hører vi gerne herom!

Se også sablen på næste side

7